

За откриването спътниците на Юпитера, фазитъ на Венера, слънчевитъ петна и пр. е тръбвало само телескопъ и внимание при наблюдението; но е тръбвало да биде човекъ извънреденъ гений, за да може да се откриятъ законите на природата въ ония явления, които съ били винаги предъочитъ на всъкиго, безъ да могатъ да бъдатъ открити отъ ученитъ преди него.

Ето какъ блестящо завършва Галилей своята научна деятельность, осъденъ на доживотен затворъ въ Арчетри, започната така славно още въ Пиза, преди повече отъ петдесетъ години.

Въ това време въ Европа започнало да си пробива пътъ убеждението, че логиката на фактите, строго математичните изводи е необходимо да се оставятъ на покой и да не имъ се пръчи, защото рано или късно тъ ще нанесътъ страшенъ удъръ на всъки, който възстава противъ тъхъ.

Безъ съмнение, много отъ висшите представители на римското духовенство отлично съ разбирали справедливостта на научните открития на Галилея и въ душата си съ били напълно на неговата страна. Но, въпръшки това, тъ били принудени да говорятъ противъ тъхъ, като съ разпъвали своята съвестъ и заглушавали своя умъ. Отъ тъхъ се изисквало строга партийна дисциплина и изумително стегната и организована партийност.

Тази партийност, въ заслѣпяването си да достигне все по-голѣми успѣхи, е пожелала да подчини на своята строга дисциплина и свѣтлия гений на чистия разумъ. Но тукъ претърпяха несполука. Не съобразила, че свободниятъ умъ на истинския изследовател и мислител не се поддава на никакво подчинение и партийност.

Въ общественитетъ работи, въ политиката, тази партийна дисциплина е една необходимост за осъществяване опредѣлени постижения за даденъ определенъ моментъ, но къмъ науката и знанието това е неприложимо. Случаятъ съ Галилея нагледно доказва това.

Въ 1637 г., презъ юлий Галилей ослѣпява съ дѣсното око, презъ декемврий и съ лѣвото: вѣчна